

Vzdelávanie v čase mimoriadneho prerušenia vyučovania v školskom roku 2020/2021

Správa o priebehu výchovy a vzdelávania v čase mimoriadnej situácie v školskom roku 2020/2021 je sumárom správ MZ a PK a je súčasťou Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, výsledkoch a podmienkach školy podľa Vyhlášky MŠVVaŠ č. 435/2020 Z. z. o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení.

Počas prerušeného vyučovania v čase mimoriadnej situácie sa základná škola riadila dokumentom [Metodické usmernenie k obsahu a organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu v základných školách a v základných školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami](#). Usmernenie vydal Štátny pedagogický ústav a bolo platné od 26.10.2020.

Vzdelávanie v školskom roku 2020/2021 výrazne ovplyvnila pandémia. Nepriaznivé dopady mala najmä na žiakov 2. stupňa, ktorí sa 6 mesiacov museli vzdelávať dištančne. Školský rok sa priaznivejšie vyvíjal pre žiakov 1. stupňa. U nich dištančné vzdelávanie trvalo len 6 týždňov. Pre mnohých pedagógov bolo dištančné vzdelávanie obrovskou výzvou, v ktorom rozvinuli svoje profesijné schopnosti pre uplatňovanie iných foriem vzdelávania, najmä vyučovanie s pomocou IKT techniky alebo diferencované formy dištančného vzdelávania. Čiastočné skúsenosti, ktoré mali z predchádzajúceho školského roku, postupne zdokonaľovali. Absolvovali viacero vzdelávaní zameraných na metódy a formy dištančného vzdelávania:

- Aktualizačné vzdelávanie organizované školou - Metódy dištančného vzdelávania – EduPage, ZOOM
- Individuálne vzdelávanie podľa návodov portálov EduPage – Dištančné vzdelávanie cez EduPage
- Vzdelávanie organizované spoločnosťou Komenský, s.r.o. – Dištančné vzdelávanie CODiV – 45 pedagogických zamestnancov získalo certifikát CODiV.

Vďaka získaným poznatkom väčšina učiteľov realizovala hodiny dištančného vzdelávania formou online hodín najmä pomocou aplikácie ZOOM, ktorá bola postupne prostredníctvom aplikácie EduPage prispôsobená na jednoduchšie používanie.

V porovnaní s minulým školským rokom bolo dištančné vyučovanie v tomto školskom roku kvalitnejšie, systematickejšie, pravidelnejšie, organizované podľa presne stanoveného rozvrhu hodín, čo sa odrazilo vo väčšej účasti žiakov na vyučovaní.

Týždenný počet hodín jednotlivých predmetov bol redukovaný vzhľadom na odporúčanú indikatívnu záťaž žiakov.

Po návrate na prezenčné vyučovanie bolo žiakom umožnené adaptovať sa, vyučujúci sa sústredili na opakovanie učiva, precvičovanie javov, s ktorými mali žiaci problémy.

1. Časový harmonogram opatrení

- od 26.10.2020 do odvolania minister školstva mimoriadne prerušil školské vyučovanie v základných školách pre žiakov v piatom až deviatom ročníku.
- od 11.01.2021 do odvolania minister školstva mimoriadne prerušil školské vyučovanie v školách a prevádzku školských zariadení.
- od 22.02.2021 minister školstva obnovil prezenčnú formu vzdelávania pre 1.stupeň ZŠ.

- od 19. 04. 2021 minister školstva obnovil prezenčnú formu vzdelávania pre 8. a 9. roč.ZŠ
- od 26.04.2021 minister školstva obnovil prezenčnú formu vzdelávania v ZŠ v závislosti od regionálneho Covid automatu.

2. Obsah a organizácia dištančného vzdelávania

2.1. Vymedzenie vzdelávacích obsahov

Pre dištančnú formu výučby sa obsah vzdelávania vymedzil tak, že sa určili:

Hlavné vzdelávacie oblasti:

- Jazyk a komunikácia
- Matematika a práca s informáciami
- Človek a spoločnosť
- Človek a príroda

Komplementárne vzdelávacie oblasti:

- Človek a hodnoty
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

Predmety hlavných vzdelávacích oblastí, ktoré sa vyučovali počas dištančnej formy vzdelávania Boli: SJL, ANJ, MAT, VLA, DEJ, GEG, OBN, PVO, PDA, BIO, CHE, FYZ.

Obsah komplementárnych oblastí sa využíval ako doplnkové aktivity prípadne sa integroval do obsahu hlavných vzdelávacích oblastí.

2.2. Práca s učivom

Pri plánovaní obsahu vzdelávania v hlavných vzdelávacích oblastiach sa jednotlivé predmetové komisie sústredili na ťažiskové učivo daného ročníka a učivo, ktoré je nevyhnutnou podmienkou porozumenia učiva v nasledujúcom ročníku. Učivo sa čiastočne redukovalo, znížený počet týždenných hodín sa kompenzoval zhusťovaním učiva a redukciou počtu hodín, počas ktorých sa opakovalo učivo a utvrdzovali vedomosti.

2.3. Rozvrh pre dištančnú formu vzdelávania

Rozvrh pre dištančné vzdelávanie bol vypracovaný na základe indikatívnej týždennej záťaže žiakov počas dištančného vzdelávania, ktoré odporučil Štátny pedagogický ústav.

Indikatívna záťaž žiakov počas dištančného vzdelávania v sebe zahŕňala všetky povinné vzdelávacie aktivity žiakov(čas strávený on-line vyučovaním, resp. inou formou vyučovania, čas potrebný na vypracovanie úloh, čas strávený samoštúdiom).

Odporúčaná indikatívna záťaž:

- 1.-3. ročník - 5 - 8 h/týždenne
- 4.-5. ročník - 8 - 10 h/týždenne
- 6.-9. ročník - 10 – 15 h/týždenne

Rozvrh počas dištančného vzdelávania tvorí prílohu tejto správy.

2.4. Metódy a formy vzdelávania v čase mimoriadnej situácie

Metódy, formy a úlohy pre žiakov boli koncipované tak, aby sa rozvíjala ich zručnosť v samostatnom riešení problémov a úloh.

- on-line hodiny najmä prostredníctvom Edupage, Zoom, ale aj Doscord, Google Hangouts
- chatovanie a práce v diskusných skupinách na internete prostredníctvom aplikácie Messenger, Viber, Whatsapp, Skype, v prípade sťažených podmienok telefonická komunikácia
- PowerPointové prezentácie, edukatívne videá, písomný výklad
- samostatná tvorivá práca žiakov na projektoch, prezentáciách
- online cvičné testovanie a riadne testovanie
- zadávanie úloh, testov, cvičení on-line, e-mailom, telefonicky, SMS správou alebo distribúciou tlačenej formy pracovných listov
- vypracované úlohy žiaci posielali cez EduPage, e-mail, fotografie vypracovania cez Messenger, SMS alebo odovzdaním na vrátnici školy
- spracovanie literárnych textov formou čitateľského denníka, počúvanie rozhlasových umeleckých hier cez You Tube, sledovanie filmových spracovaní literárnych diel
- čítanie a posluch s porozumením pomocou audio a video materiálov v elektronických učebniciach alebo na youtube

2.5. Pomôcky v čase mimoriadnej situácie

- učebnice a pracovné zošity, elektronické učebnice cudzích jazykov
- pracovné listy, metodické listy, prezentácie, on-line testy, on-line cvičenia, edukatívne videá, filmy, zvukové nahrávky
- portály s edukatívnymi materiálmi :
interaktivnaskola.sk, ucimenadialku.sk, Alfbook.sk, Kozmix.sk, zborovna.sk, bezkriedy.sk, edupage, facebook, youtube.com viki.iedu.sk, grammar.inweef.com, viemematematiku.sk, Datakabinet, viemeposlovensky.sk, infomail. programalf.com, lepsiageografia.sk, nasageografia.sk, en.islcollective.com, englisch-hilfen.de...

3. Hodnotenie v čase mimoriadnej situácie

V zmysle Usmernenia k priebežnému a celkovému hodnoteniu žiakov základných škôl v školskom roku 2020/2021 počas mimoriadnej situácie a núdzového stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID- 19, ktoré vydalo MŠVVaŠ, vypracovala škola vlastné zásady hodnotenia, podľa ktorých boli žiaci hodnotení. (v prílohe)

Počas dištančného vyučovania prebiehalo hodnotenie formou slovných komentárov priebežne k jednotlivým úlohám, niektoré zadané úlohy boli hodnotené formou percentuálnej úspešnosti, Učitelia používali pozitívne motivačné hodnotenie na povzbudenie žiakov v plnení svojich ďalších povinností.

Kritériá hodnotenia boli: aktivita, usilovnosť, zodpovednosť, tvorivosť a zvládnutie obsahu dištančných úloh s prihliadaním na sociálne, technické a materiálne podmienky. Žiakom, ktorí mali ťažkosti pracovať online, mali možnosť pracovať s pracovnými listami v papierovej forme po dohode s vyučujúcou.

Záverečné hodnotenie na konci školského roku bolo realizované formou:

- 1. ročník - slovné hodnotenie
- 2.3.4. ročník – hodnotenie známkou
- 5. – 9. ročník – slovné hodnotenie

Slovné hodnotenia v troch stupňoch, vytvorili jednotlivé PK/MZ pre žiakov najlepšie prospievajúcich, dobre prospievajúcich a slabo prospievajúcich.

Žiaci, ktorí nespĺnili kritéria hodnotenia určené základnou školou v 3 a viac predmetoch, budú opakovať ročník. Komisionálne preskúšanie bolo umožnené na konci augusta 2 žiakom. Z nich skúšky úspešne spravil jeden žiak, 1 žiačka opakujú ročník.

4. Zapojenie žiakov do dištančného vzdelávania

1. stupeň

Na 1. stupni sa dištančné vzdelávanie organizovalo jednoduchšie. Vyučovalo sa 4 hodiny denne a triedna učiteľka si zorganizovala vzdelávanie vo svojej triede sama. Nebola potrebná koordinácia viacerých učiteľov.

Mladším žiakom, ktorí nemali skúsenosti s digitálnymi technológiami, na začiatku výrazne pomáhali rodičia. Neskôr dokázali žiaci pracovať samostatne. Kto nemal prístup k digitálnym technológiám, vypracovával pracovné listy.

Prehľad účasti v dištančnej forme vzdelávania na 1. stupni:

Ročník	Zúčastnili sa dištančného vzdelávania	Nezúčastnili sa dištančného vzdelávania
1.ročník	95%	5%
2.ročník	98%	2%
3. ročník	100%	0%
4. ročník	97%	3%
Spolu	97,5 %	2,5 %

2. stupeň

Zapojenie žiakov do dištančného vzdelávania v matematických triedach bolo oveľa vyššie ako v klasických triedach.

Najviac žiakov sa zúčastňovalo hodín anglického jazyka a slovenského jazyka a literatúry.

Na 2. stupni intenzívne pracovalo 85% žiakov, Nepravidelne úlohy riešilo 11% žiakov . Týchto bolo nutné opakovane vyzývať na plnenie úloh. Vôbec nepracovalo a nereagovalo na výzvy 4% žiakov. Išlo predovšetkým o žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí nemali možnosť pracovať online, ale nemali záujem ani prísť si do školy pre pracovné listy v tlačenej podobe.

5. Prezenčná forma vzdelávania pre žiakov 2. stupňa bez prístupu k digitálnym technológiám

Vzdelávanie bolo povolené a začalo v novembri 2020, vyučovalo sa 2x do týždňa- utorok a štvrtok v malých skupinách 5 žiakov +1 pedagóg. Vyučovali sa predmety SJL, MAT, ANJ, prírodné vedy. Na vzdelávanie bolo prihlásených 13 žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí nemali doma prístup k digitálnym technológiám. Niektorí žiaci sa vyučovania zúčastňovali len sporadicky, 2 žiaci nechodili vôbec.

6. Materiálne podmienky, odborná, metodická a technická podpora v čase mimoriadnej situácie

Väčšina vyučujúcich využívala vlastné telefóny, počítače a internet. Kto potreboval, mal možnosť požičať si školský notebook .

Pedagógom, ktorí sa podieľali na dištančnom vzdelávaní a prejavili záujem, boli navýšené mobilné dáta prostredníctvom MŠVVaŠ.

Škola získala Príspevok MŠVVaŠ na digitalizáciu, z ktorého sme kúpili tablety, monitory, tlačiarne a malé kamery.

Žiaci využívali vlastnú techniku a internet.

Tí, ktorí nemali internetové pripojenie, komunikovali cez telefón, dostávali úlohy formou vytlačených pracovných listov a materiálov, ktoré si mohli vyzdvihnúť v škole. Pre žiakov, ktorí nemali potrebné technické zabezpečenie fungovalo vzdelávanie v malých skupinách 5+1 v škole

Metodická podpora pre pedagógov:

- individuálne konzultácie pre riaditeľov a učiteľov prostredníctvom formuláru na portáli učíme na diaľku
- webinára a on-line streamované diskusie realizované ŠPU
- webinára ďalších vzdelávacích inštitúcií.

6.1. Špecifická podpora v čase mimoriadnej situácie

Na 1. aj na 2. stupni poskytovalo podporu a pomoc pri dištančnom vzdelávaní 5 pedagogických asistentiek.

Podľa pokynov vyučujúcich pomáhali žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami prekonávať ťažkosti tak, aby žiak a zákonný zástupca zadaniam a učivu dobre porozumeli. Zúčastňovali sa videohodín triedy a potom to isté robili individuálne s integrovanými žiakmi cez videochat, podrobnejšie a názornejšie vysvetľovali a objasňovali zadania, využívali didaktické videohry, vytvárali názorné didaktické pomôcky pre žiakov s poruchami učenia.

Boli nápomocné pri vypracovávaní domácich úloh a pracovných listov, pomáhali aj s distribúciou materiálov a ich následným zberom.

Školská psychologička a špeciálna pedagogička pravidelne telefonicky komunikovali s integrovanými žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia, snažili sa získať záujem žiakov, motivovať ich k práci.

7. Silné a slabé stránky vzdelávania v čase mimoriadnej situácie

Dištančné vzdelávanie bolo náročné nie len pre učiteľov, ale aj pre žiakov a ich rodičov. Bolo závislá od sociálneho zázemia rodiny žiaka, materiálneho vybavenia domácnosti, od zodpovednosti žiaka a spolupráce zákonného zástupcu.

Slabé stránky:

- u žiakov nedostatočné materiálno-technické vybavenie, slabé internetové pripojenie, chýbala web-kamera a audio spojenie,
- najmä so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia a ich zákonnými zástupcami bola náročná komunikácia, učitelia museli rodičom často volať, vyzývať ich, aby mali aspoň nejakú spätnú väzbu, mnohí vôbec nereagovali,
- nedostatočné digitálne zručnosti niektorých žiakov alebo rodičov najmladších žiakov,
- nízka motivácia niektorých žiakov k učeniu, nemajú vypestované návyky pracovať pravidelne a zodpovedne – časté výhovorky na technické problémy, nepoužívali mikrofón a kameru,
- slabá intenzita sociálnych kontaktov, chýbajúci osobný kontakt s učiteľom a spolužiakmi,
- slabšia práca žiakov bez dozoru a vedenia vyučujúceho,
- počas online hodín nie je učiteľ schopný presne identifikovať žiakov, ktorí učivo nepochopili, alebo nepracujú samostatne, nakoľko chýba priamy kontakt a priama spätná väzba,
- ťažšie overovanie samostatnej práce, nadpriemerné výsledky online testovania bolo spôsobené domácim prostredím, možnosťou opakovať test, často aj pomocou rodičov,
- dištančné vyučovanie náročné na prípravu učiteľa, komunikácia cez chat je tiež veľmi časovo náročná,
- zväčšovanie rozdielu vo vedomostiach žiakov, ktorí slabo a len sporadicky pracovali a vedomostiach žiakov, ktorí zodpovedne pristupovali k vzdelávaniu.

Silné stránky:

- učitelia si osvojili nové metódy a formy práce, najmä práce s IKT,
- zlepšili sa aj digitálne zručnosti žiakov a ich technické vybavenie,
- vylepšená technická podpora – prepojenie EduPage so ZOOM-om,
- živé online hodiny,
- využívanie online prostriedkov na kontrolu získaných vedomostí, online testy poskytnú analýzu pre učiteľa a okamžitú spätnú väzbu pre žiaka, možnosť sebareflexie,
- interaktívne online cvičenia umožňujú žiakovi pracovať vlastným tempom, učivo môže upevniť viacnásobným opakovaním úloh,
- menší stres pri vypracovávaní zadaných úloh a cvičení,
- žiaci sa učia zadeliť si čas a povinnosti, zlepšenie schopnosti plánovať si úlohy a rozložiť prácu, niekedy robia aj navyše, zúčastňujú sa doplnkových stretnutí, konzultácii, aby si učivo utvrdili,
- individuálny prístup je výhodou pre žiaka.

8. Záver

Dištančné vzdelávanie bolo nevyhnutné realizovať kvôli ochrane zdravia, no nikdy nemôže nahradiť priame vyučovanie a sociálny aspekt vzdelávania, ktorý je dôležitým faktorom rozvoja a napredovania žiakov.

Je závislé od sociálneho zázemia rodiny žiaka, materiálneho vybavenia domácnosti, od zodpovednosti žiaka a spolupráce zákonného zástupcu.

Najväčším negatívom dištančného vzdelávania je fakt, že sa zväčšuje vedomostný rozdiel medzi jednotlivými žiakmi. Tí, ktorí sa aktívne zúčastňovali dištančného vzdelávania nemajú nedostatky vo vedomostiach, tí, ktorí pracovali sporadicky z rôznych dôvodov, budú mať problém učivo dobehnúť. V prezenčnom vyučovaní je potom veľmi náročné tieto nehomogénne skupiny žiakov zosúladiť.

Na zníženie rozdielov vo vedomostiach spôsobené dištančným vzdelávaním bola všetkým žiakom ponúknutá možnosť **letného doplnkového vzdelávania**.

Realizovalo sa v termíne 1.7.2021 - 9.7.2021 a vyučovalo sa denné 4 hodiny.

Letného doplnkového vzdelávania sa zúčastnilo 50 žiakov – 11 žiakov bolo z 1. stupňa a 39 žiakov z 2. stupňa.

Ako opatrenie na odstránenie alebo minimalizáciu dôsledkov mimoriadneho prerušenia školského vyučovania je školám v zmysle Dodatku č. 9 k ŠVP daná možnosť **úpravy cieľov a obsahu vzdelávania**.

V učebných osnovách školského vzdelávacieho programu pre žiakov, ktorí boli v školskom roku 2020/2021 žiakmi 3. a 4. ročníka základnej školy, je možné časť štandardov určených v ŠVP pre 4. ročník presunúť do 5. ročníka.

V učebných osnovách školského vzdelávacieho programu pre žiakov, ktorí boli v školskom roku 2020/2021 žiakmi 1. až 8. ročníka základnej školy, je možné v súvislosti s odstraňovaním dôsledkov mimoriadnej situácie rozsah vzdelávania v niektorých vyučovacích predmetoch v školskom roku 2021/2022 v nevyhnutne potrebnej miere redukovať.

V predmetoch, ktoré sú v školskom roku 2021/2022 profilovými predmetmi pre prijímacie skúšky na stredné školy t. j. v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika, biológia, chémia, dejepis je možné vykonať redukciiu najviac v takom rozsahu, aby bolo zabezpečené dosiahnutie výstupných vzdelávacích štandardov.

Všetky tieto zmeny môžu byť vykonané v priebehu celého školského roku 2021/2022 a musia byť odsúhlasené v pedagogickej rade.

Úprava kurikulu bude vychádzať zo záverečnej analýzy predmetových komisií a metodických združení.

Na začiatku nového školského roka bude posilnený počet hodín na opakovanie učiva, bude overená kvalita osvojených vedomostí počas dištančného vzdelávania, učivo sa zopakuje a upevňovaní, v prípade potreby bude opätovne vysvetlené.

Osobitná podpora bude venovaná žiakom v riziku prostredníctvom pedagogických asistentov.

Výzvou, ktorá pred nami stojí v súvislosti s mimoriadnou situáciou je zvýšiť motiváciu žiakov k učeniu s pomocou špeciálno-pedagogického tímu na škole.

Vypracovala: PhDr. Katarína Machová, riaditeľka školy

Prílohy sú k dispozícii u riaditeľky školy:

1. Správy o činnosti MZ/PK za školský rok 2020/2021
2. Hodnotenie žiakov v čase mimoriadnej situácie spôsobenej prerušením vyučovania v školskom roku 2021/2021
3. Rozvrhy hodín počas dištančného vzdelávania